MINĖJIMAS

Panevėžyje ir Kėdainiuose Rusijos valdžia uždarė gimnazijas 1865 m. Mirė Lietuvos poetas Maironis 1932 m.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

ORAS

Numatoma: atsitiktini lietūs.

Vardodienis: Ireniejus. Rangis. Taugėla.

LIV METAI, 149 (1,124) Nr. Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, NEW YORK, PENKTADIENIS, 1940, BIRŽELIO-JUNE 28 D. KAINA 3 CENTAI

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY JUN 29 1940 ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATION

New York Public Library

RUMUNIJA ATIDAVĖ RUSAMS BESARABIJĄ

ŠIANDIEN

Revoliucijos ir teismai
Kairieji ir dešinieji
Kas gims?
SLA Seimo atbalsiai

PIJUS BUKŠNAITIS

Brooklyne prisiekusiųjų teismas negalėjo susitarti dėl penkių Krikščioniškojo Fronto narių kaltės planuojamoje revoliucijoje prieš šios šalies vyriausybę.

Kai prisaikdytieji teisėjai negali visais balsais paskelbti sprendimo "kaltas", ar "nekaltas," prokuroras turi iškelti bylą išnaujo, ar paleisti kaltinamus.

Dabar kalbama, kad ši byla būsianti numarinta vien dėlto, kad nėra iždė pinigų jos kaštams.

Šiandien pigiau turėti reevoliucijas, negu teisti revoliucionierius.

* * *

New Yorko policija pareiškė, kad negali susekti piktadarių, kurie neseniai padėjo bombas arti Vokietijos konsulato ir prie komunistų dienraščio Daily Worker.

O dienraštis Daily Worker, tuoj po tos bombos sprogimo pas jo duris, parašė savo pirmame puslapyje, kad jis žinąs, jog policijai buvo žinoma apie to bombardavimo ruošimą, bet policija nesaugojusi dienraščio. O dienraštis tylėjo ir laukė.

Tai ve: ką žino kairėji, to nežino dešinėji.

* * *

Dėl perversmo Lietuvoje kai kas bando prenašauti įvairių stebūklų: demokratijos, gerovės, laisvių, nepriklausomybės, pakantos, tolerancijos, komunizmo...

Čia panašu į tą Miami miesto gyventoją Mrs. Emory Callahan, kuri dar prieš tris mėnesius pasiskelbė gimdysianti penktinukus, apie ką ir laikraščiams straipsnius buvo paruošusi, bet užvakar pagimdė tik vieną aštuonių svarų mergaitę. Tai ir viskas!

Ar gims iš šio perversmo Lietuvoje penktinukai, ar dvynukai—bergždžia spėlioti. Bet kad vienas dalykas gims—tai jau aišku.

Pagyvensime—pamatysime.

* * *

Girdime, kad Chicagoje į Tautininkų Konferenciją susirinko gana daug dalyvių. Paskirta komisija sušaukti seimą. Tai gražus reiškinys, kad tautininkai stveriasi rimtos veiklos šiais begalo svarbiais laikais. Reikėjo tas padaryti anksčiau.

Bet geriau vėlai, negu niekad.

* * *

Kai SLA seime Apšvietos Komisija nušvietė organizacijos organo redagavimo reikalus, kilo stiprių debatų,—tokių, kokių pirmesniuose seimuose nebūdavo. O nebūdavo dėl to, kad tie reikalai būdavo laikomi tamsoje. Už tą rūgojama.

Delegatų rateliuose dabar kalbama, kad sunku seimams įtikti: šviesu—negerai, tamsu—vėl negerai.

Bet gamtoje šviesa visuomet nugali tamsą.

* * *

SLA Seime labai gražią kalbą pasakė (jis visuomet gražiai kalba) Lietuvos konsulas P. Daužvardis. Be ko kita jis paminėjo, kad gautais pranešimais Lietuvoje tvarka paliksianti ta pati, o jei įvyks pakeitimai, tai jie būsią padaryti "demokratišku, tvarkiu būdu."

Tokios žinios labai malonios. Tik gaunamos vėlesnės žinios nelabai derinasi su tuo demokratišku ir tvarkiu būdu. Kai vienos organizacijos staigiai uždaromos, o kitos, reikalaujančios prijungti Lietuvą prie svetimos valstybės, legalizuojamos, tai čia demokratiškumo ir tvarkos nedaug.

INDIJOSE ĮVEDAMAS PRIVERSTINAS VYRŲ TARNAVIMAS KARIUOMENĖJE

Anglijos vyriausybė suteikė general-gubernatoriams tikrai diktatoriškas teises

LONDON, birž. 27 d. — Anglų vyriausybė Indijose pasiryžo įvesdinti priverstiną karo tarnybą. Apie tą pranešė Žemiesiems Parlamento Rūmams Indijų Valstybės Sekretorius L. S. Amery.

Sekretorius sako, kad šį vyriausybės patvarkymą iššaukė skubus reikalas sustiprinti šalies apsigynimą. General-gubernatorius netrukus paskelbė įsakymą tam patvarkymui vykdyti.

Vyriausybė mano pašaukti į karo tarnybą visus Indijų tinkamus vyrus nuo 18 iki 50 metų.

Taip pat numatoma priverstina tarnyba kai kuriose civilinėse ir industrijos įstaigose.

Politiniuose sluoksniuose kalbama, kad Anglijos vyriausybė tikrenybėje suteikia Indijos ir Burmos general-gubernatoriams diktatoriškas teises, kurios slepiamos po įgaliojimu vesti kolonijų reikalus nepriklausomai nuo centralinės vyriausybės, jei būtų nutrauktas susisiekimas tarp Londono ir Anglijos kolonijų.

Paviršutiniai šis įstatymas leidžia Anglijos lokalei vyriausybei Indijoje ir Burmoje atlikti įvairius valstybinius reikalus, kurie ikšiol buvo atliekami tik Londone. Tas pateisinama tuomi, kad Anglijoje dabar gana rimta karo padėtis ir apsunkintas su kolonijomis susisiekimas.

SOVIETAI PAILGINO DARBO DIENAS

MASKVA, birž. 27 d.—Sovietų Sąjungos vyriausybė vakar paskelbė, kad dėl didėjančio pavojaus gręsiančio karu ir verčiančio didinti karo reikmenų gamybą šalies gynimui, nustatoma aštuonių valandų darbo diena, vietoje ikšiol buvusios septynių valandų darbo dienos. Tuo pačiu žygiu darbo savaitė pakeičiama iš šešių dienų į septynias dienas su keičiama poilsio viena diena taip patvarkyta, kad kiekvienas darbininkas gaus vieną iš septynių dieną poilsiui, kuomet dirbtuvės eis nesustodamos visas septynias dienas per savaitę.

Vyriausybė sako, kad 24 milijonų darbo minia padarys socializmo tėvynę galingiausia valstybe kariniu ir ekonominiu žvilgsniu.

ANGLIJA BLOKADUOJA ISPANIJOS UOSTUS

LONDON, birž. 26 d.—Kai Prancūzija pasidavė Vokietijai, Anglija paskelbė blokadą ne tik Prancūzijos, bet ir Ispanijos uostams, kadangi Ispanijos teritorija susisiekia su vokiečių okupuotomis Prancūzijos dalimis. Laivai, kurie kursuoja tarp Portugalijos uostų, bus Anglijos peržiūrimi.

LEGALIZUOTA LIETUVOS KOMPARTIJA

KAUNAS, birž. 26 d. — Legalizuota Lietuvos Kompartija. Įsteigta Darbininkų Milicija. Steigiama Darbo Ministerija. Įsteigtas Liaudies Kultūros Fondas. Darbo Rūmai numatomi prof-sąjungų centru. Kauno burmistru paskirtas Dr. Garmus, o Vilniaus — Antanas Krutulys. Pakeisti apskričių viršininkai. Atleisti kalėjimų kapelionai. Vyriausybė iškilmingai pagerbė Nežinomo Kareivio kapą.

Normandie pasilieka New Yorke

NEW YORK.—Prancūzijos konsulate sužinota, kad antrasis pasaulio didlaivis Normandie pasiliks New Yorke neribotam laikui.

SOVIETŲ LAIMĖJIMAS RUMUNIJOJE

BUCURESTI, Rumunija, birželio 27 d.—Rumunijos Aukštoji Taryba, kurioje pirmininkauja karalius Karolis, nutarė priimti Sovietų Sąjungos ultimatumą, reikalaujantį atiduoti Besarabiją ir Bukovinos šiaurinę dalį.

Diplomatiniuose sluoksniuose kalbama, kad Rumunijos vyriausybė, gavusi iš Maskvos stpirų reikalavimą atiduoti visą Besarabiją ir šiaurinę Bukovinos dalį, skubiai sušaukė Aukščiausios Tarybos posėdį, kuris, karaliui pirmininkaujant, ilgai svarstė susidariusią padėtį ir gaunamas iš pasienio žinias, būk Sovietų bombonešiai skraidę ties Rumunijos teritorijomis.

Pagaliau buvo nutarta Sovietų ultimatumą patenkinti.

SUSIVIENIJIMO SEIMAS SKLANDUS; ČIA IR TAUTININKŲ KONFERENCIJA

Svarbiausi Seimo klausimai — Kontrolės Komisijos skundas ir Prezidento su Redaktorium rinkimai

(Telegrama)

CHICAGO, birž. 26 d.—SLA seimas tiktai antrą dieną išsijudino. Apšvietos Komisijos raportas sukėlė debatus. Klingai iškėlus cenzūros klausimą, Grigaitis bandė tarybos elgėsį užginčyti ir Jurgelionį apkaltinti. Jurgelionis pasiteisino, apkaltindamas tarybą. Delegatams pasipiktinus tarybos politikavimu ir Grigaičio puolimu Jurgelionį, komisijoms sudaryti paskirti Rastenis, Montvydas, Dargis. Visi delegatai priimti. Svarbiausi klausimai bus: Kontorlės Komisijos skundas, prezidento ir redaktoriaus rinkimai.

Tautininkų konferencija konferencija gausi. Seimą šaukti paskirta komisija.

A. S. Trečiokas.

* * *

CHICAGO, (Spec. koresp.). —SLA 41-sis Seimas iškilmingai prasidėjo birželio 24 d. puošnioje salėje Terrace Casino, didžiuliame Chicagos viešbutyje Morrison. Po Lietuvos ir Amerikos himnų, įžangines kalbas pasakė Seimo ruošimo pirmininkas Dr. Montvydas, teisėjas Zuris (miesto majoro vardu) ir Lietuvos konsulas Daužvardis. Po tų kalbų Komisijos pirmininkas pakvietė Susivienijimo prezidentą Bagočių vesti Seimą.

Seimo atidarymas

Prez. F. J. Bagočius, pasakęs gražią ir jausmingą kalbą apie vykstančias dideles istoriškas permainas pasauly ir paprašęs delegatus SLA reikalus svarstyti širdingai ir fraternališkai, pareiškė, kad oficialiai 41-mas seimas atidarytas. Pranešė, kad sulig sekr. pageidavimo jo pagelbininkais seime skiria S. E. Vitaitį ir Dr. D. Pilką.

Vardošaukis

SLA sekretorius šaukia delegatus ir P. Tarybą vardais. Iš Pildomosios Tarybos nedalyvauja tik daktaras kvotėjas Dr. J. Stanislovaitis. Iš kuopų išrinktų apie 306 delegatų, atsišaukė 233. Tas rodo, kad seime tiek delegatų yra tikrai. Vėliau paaiškėjo, kad 45 išrinkti delegatai dar gali atvykti, o 34 tikrai nebus.

Mandatų komisija

Į šią komisiją prez. Bagočius paskyrė: S. Bakaną iš 90 kp., V. J. Količienę iš 40 kp. ir A. Zalatorių iš 36 kuopos.

Po šio 1:30 val. posėdis nutrauktas iki 3 val. popiet.

Antra sesija

Antrą sesiją prezideentas Bagočius atidarė 3:15 val. popiet, pranešdamas, kad Mandantų Komisija savo raporto neparuošusi. Kad laiką veltui neleidus, prezidentas paskyrė ženklelių prisegiojimo komisiją ir pakvietė ištisą eilę SLA darbuotojų pasveikinti seimą.

Į ženklelių prisegiojimo komisiją įėjo: A. Mikužis 343 kp. delegatė, G. Jokubynaitė 236 kp., F. Domash 363 kp., J. Bikinaitė 11 kp. ir S. Šimkienė.

Sveikinimai

Pirmiausiai seimą sveikino SLA veteranai, buvę SLA prezidentai: P. W. Birštonas, J. Tareila ir S. Gegužis. Jie pasakė gražias prakalbėles, prisimindami apie tuos laikus, kai Susivienijimas buvo ju vadovybėje; palinkėjo gražiai ir brolišką svarstyti SLA reikalus šiame seime.

Vėliau sekė veikinimai Pirmojo ir Antrojo Pažangos Vajų kuopų organizatorių ir apskričių generalinių organizatorių.

Visų kalbos buvo gražios, šį tą nurodančios, šį tą pamokinančios.

Mandatų Komisijai negalint raporto patiekti, sesija uždaryta 5:40 val. vakare.

Dvi pirmosios sesijos buvo nuotaikios ir matosi daug brolišką fraternališko širdingumo gražiai ir sekmingai svarstyti visus mūsų brolškos organizacijos reikalus.

PRANCŪZIJOS LAIVYNAS AFRIKOJE

GIBRALTARAS. — Grįžę iš Kasablankos karo korespondentai sako matę ten labai daug Prancūzijos karo ir prekinių laivų, suplaukusių į šios prancūzų kolonijos uostus Afrikoje. Prancūzų įgulos komendantas generolas August Nogues sako, kad šios visos laivyno dalys yra pasiryžusios kariauti iki paskutinosios su vokiečiais, nepaisant, kad Prancūzijos valdžia pasidavė Vokietijai ir pasirašė karo paliaubas.

NACIŲ ORGANIZACIJA PIETŲ AMERIKOJE

BUENOS AIRES, Argentina. —Vokiečių Pasiuntinybė miesto Rio de Janeiro kontroliuoja ir prižiūri visus vokiečius Brazilijoje su jų penktosios kolonos biūrais ir įstaigomis, išskiriant Pietų Braziliją, kur Vokietijos konsulatai gauna įsakymus iš atstovybės Montevideo, nes ten yra nacių centras Urugvajui, Argentinai ir Pietų Brazilijai.

Tikruoju nacių organizatorium yra atsiųstas prie atstovybės Hitlerio draugas Hans Henning von Cossel. Jis laikomas vadu nacių partijai, turinčiai čia vieną milijoną narių. Cossel sako, kad, einant Vokietijos įstatymais, kur tik gyvena vokietis, ten turi būti Vokietija, ir kad vokietis visuomet yra vokiečiu, nepaisant kurioje šalyje jis gyvena ir kurios šalies pilietybę priima.

Kalbama, kad ši vokiečių organizacija turinti savo fonde tarp vieno ir dviejų milijonų dolerių savo reikalams.

PASKELBTAS TURKŲ PAREIŠKIMAS APIE NEDALYVAVIMĄ EUROPOS KARE

Ministras pirmininkas pareiškė parlamente, kad šalis ginkluojasi tik taikos palaikymui

ANKARA, Turkija, birž. 27 d.—Turkijos ministras pirmininkas Refik Saydam vakar pareiškė parlamente, kad jo vedamoji vyriausybė griežtai nusistatė nesikišti į šį karą.

Ministras pirmininkas paaiškino, kad Turkija, kuri pirmiau buvo laikoma nekariaujančia Anglijos ir Prancūzijos talkininke, nesiliaus skubiai stiprinti savo karo jėgas apsigynimo tikslams.

Šis buvo pirmutinis Turkijos oficialus pareiškimas po Italijos įstojimo į karą.

"Mūsų nusistatymas,"—sako ministras pirmininkas Saydam, —"yra be jokių provokacijų. Jis garantuoja mūsų pačių ir mūsų kaimynų taiką."

Užsienių diplomatai kalba, kad Prancūzijos sugriuvimas buvo tikriausia priežastis, dėl kurios Turkija atsisakė stoti į šį karą.

Amerikonai Ispanijoje

SAN SEBASTIAN, Ispanija. —Septyniasdešimts penki amerikonai, daugumoje Amerikos atstovybės tarnybininkai atvyko iš Prancūzijos į Ispaniją. Dar 425 amerikonai laukia leidimo įvažiuoti.

AMERIKOS LAIVAI VĖL PLAUKIA Į EUROPĄ

NEW YORK, birž. 28 d. — Du didžiausieji Amerikos keleiviniai laivai vėl plauks į Airiją ir Europos kontinentą parvežti Amerikos piliečius, norinčius pasprukti iš kariaujančių šalių.

Keleivinis laivas Washington, kuris neseniai parvežė iš Europos 1,800 amerikonų, sukimštų į kajutes ir prabangų sales, išplaukia į Galway, o laivas Manhattan išplauks antradienį į Lisboną, Portugalijoj, kur amerikonai šimtais susirinkę laukia progos grįžti į Jungtines Valstybes.

Kiekvienas laivas paruoštas bėglių gabenimui ir gali aprūpinti iki dviejų tūkstančių keleivių.

Kanada nereikalaus vizų

OTTAWA, birž. 26 d.—Ministras pirmininkas King paskelbė parlamente, kad Jungtinių Valstybių piliečiai bus laikinai įleidžiami į Kanadą be pasportų ir vizų. Amerikos turistai kviečiami lankytis Kanadoje.

ANGLIJA GABENA SAVO KARIUOMENĘ KARIAUTI SU NACIAIS KONTINENTE

Nauji Anglijos ir Vokietijos susirėmimai vokiečių užimtose teritorijose

LONDON, birž. 27 d.—Informacijų Departamentas paskelbė, kad vakar iškelta į įvairias vokiečių užimtas kontinento vietas Anglijos kariuomenė. Tos kariuomenės daliniai jau turėjo su vokiečiais smarkių susirėmimų, kuriuose vokiečiai žymiai nukentėjo.

Kuriose vietose tie kariuomenės daliniai iškelti, komunikate nepasakoma. Minima tik, kad susirėmimuose ant sauszemio dalyvavo ir bombonešiai iš oro. Anglijos kariuomenė galėjo būt iškelta taip Prancūzijoje, taip ir Belgijoje, Olandijoje, Danijoje, Norvegijoje, ar net pačioje Vokietijoje.

Pasirodo, kad Anglija, nelaukdama, kol Vokietija pradės pulti jos salas, pati pradėjo pulti Vokietiją, nepaisant pirmesnių nepasisekimų Norvegijoje.

Pereito antradienio ir trečiadienio smarkūs vokiečių antskridžiai į Angliją laikomi vokiečių pasiruošimu pradėti "blitzkrieg" prieš Angliją. Dėl to Anglija pasiskubino parodyti vokiečiams, kad ne tik yra pasiruošusi tą blitzkriegą sutikti, bet ir gali pačius vokiečius pulti. Tą ji ir parodė bombarduodama karo industrijos centrus ir aerodromus ne tik vokiečių užimtose teritorijose, bet ir pačioje Vokietijoje.

KANADIEČIAI SAUGOJA ISLANDIJĄ

OTTAWA, Kanada.—Kanados vyriausybė pasiuntė savo marinų dalis sustiprinti Anglijos įgulą, kuri saugoja Islandiją.

Kadangi Islandijos sala priklausė dabar Vokietijos užimtai Danijai, Kanada, kaip ir kitos abiejų Amerikonų respublikos priešinsis vokiečių įsibrovimui į šią priklausančią prie Amerikos kontinento salą.

Plaukia gelbėti amerikonus.—United States linijos keleivinis garlaivis MANHATTAN išplaukia į Portugaliją paimti keletą šimtų Amerikos piliečių, bėgančių nuo Europos karo.

Niekad nevėlu atsižymėti

NORTON, Conn. — Ponia James M. Robbins, 79 metų laimėjo medalį aštuonioliktame metiniame golfo turnyre.

LITHUANIAN DAILY UNITY

VIENYBĖ

Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:

Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje:

Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėn.	$0.75

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

J. Kruze—Redaktorius
A. S. Trečiokas—Prezidentas

MEŠKA SUGRĮŽO

Tautos nujautimas niekados neklysta. Kada pernai paskilbo žinia, kad Sovietija atiduoda Lietuvai Vilnių ir padaro su Lietuva "nepuolimo" sutartį, tai mūsų liaudis vienas kitą sveikino: "Sveiks, Vilnius mūsų, Lietuva rusų." Rusai, tiesa, bandė karčią teisybę pasaldinti. Kiekvienai Pabaltijo valstybei buvo užkarta tik palyginamai mažas kareivių okupantų skaičius — tik po 20.000. Į vidaus tvarką nesikišta ir palikta ministrai ir vyriausybės, su kuriomis piliečiai buvo susigyvenę. Sovietijos diktatorius Kazys Mikašius (arba Charlie McCarthy) Molotovas, dar visai neseniai Sovietijos parlamentui pareiškė, kad gandai apie rusų tikslus Pabaltijy, Vakarų Europoje platinami, esą, piktas prasimanymas. Jo mintį iškilmingai pakartojo rusų komunistų burna Pravda, pareikšdama, kad rusai neturį jokių "tamsių planų Lietuvai." Kai kurie lietuviai buvo linkę šiems rusų pažadams tikėti, nes, tiesa, Sovietija neturi tokio juodo vardo tarptautinių pažadų laužymu, kuriuo Hitleris pasižymėjo. Ikšiol ką Sovietija žadėdavo tą pildydavo.

Deja, baimės akys didelės ir Hitlerio netikėtas, staigus Prancūzijos (per 39 dienas!) paklupdymas įvarė Maskvos diktatoriui paniką ir išgastį. Hitleris, kuris vieną po kitam neatlaidžiai vykdo ką savo Mein Kampf knygoje žadėjo, aišku, stengsis įkūnyti ir du joje pareikštu tikslu: 1) neleisti gyventi jokiai didelei, kariškai stipriai valstybei Vokietijos rytuose, 2) gauti Rusijoje ir su ja rubežiuojančios valstybės žemių vokiečiams kolonizuoti. Karas su Suomija pasauliui (ir vokiečiams) parodė, kad iš rusų karo spėkos tenka tik pasijuokti. Stalinas, tikėjęs, kad Prancūzija su Anglija Vokietiją privargins ir padarys ją tinkamą komunizmui, dabar išsigando, nes vokiečiai gali iš Sovietijos padaryti Vokietijos koloniją. Silpnas, kuris galingesnio bijosi, stengiasi save psichologiniai sustiprinti (sau stiprybę įsikalbėti) puldamas silpnesnius.

Štai kodėl lietuvių tautai gerai pažįstama rusų meška sugrįžta mūsų amžiais svetimų varginamon tėvynėn. Tiesa, meška kailio spalvą permainė ir pasidabinusi visokiais naujais šūkiais. Jos kailis raudonas ir ženklas ne dvigalvis aras, bet penkiakampė žvaigždė ir kūjus su pjautuvu. Ji skelbia ne "za Bogu, caria ir vieru," bet "darbininkų išlaisvinimą nuo kapitalistų." Tačiau vilką šiaip ir taip penėk, vis vilkas. Lietuviai žino, kad Maskva daro ką ji daro ne Lietuvos žmonių ir darbininkų naudai, bet Sovietijos valstybės naudai. Sovietija, kaip nuplaktas šuva, bijo Vokietijos puolimo ir stengiasi prisidengti nekaltų silpnesnių tautų kūnu.

Lietuviai su skausmu širdyje gali prisiminti liaudies dainelės žodžius: "Trumpa buvo valandėlė, kai su tavim kalbėjau." Lietuvos nepriklausomos valstybės gyvenimas suskaitė vos 22 metu. Jis lietuviams parodė, ką lietuviai gali atlikti, kada svetimi niekšai jų nevaldo. Jis bus magnetas, kuris telks visų sąmoningų lietuvių pastangas, ir bus idealas, pasidaręs brangesniu, jo netekus. Lietuvių tauta nežus, nors diktatūrinės valstybės turi baisesnių ir griežtesnių būdų nepatinkamus žmonių būrius ir mases sunaikinti. Stiprus griūna, silpnas kelias yra ne vien poeto Maironio pastaba, bet ir istorijos pamoka. "Oi, dūksta, dūksta mūsų valdonai!" sakė Kudirka 1890 metais, bet sako: "Ramina mus tiktai tas dalykas, kad padūkusiųjų neilgas paprastai gyvenimas." (Antrasai Raštų Tomas, pusl. 103).

Lietuvių tauta sugrįžta į Kudirkos laikotarpio dvasinį gyvenimą ir jo kovą prieš rusintojus. Amerikonai sako: "There's nothing new under the sun." Kaip nieko naujo "naujoji" Maskva lietuviams neatneša! Penkiasdešimt metų atgal Maskva sugalvojo panaikinti Pabaltijo kraštuose vietinius, nuo amžių įsigyvenusius teismus ir paskyrė naujus teisėjus. Rusų įtakingas dienraštis Novoje Vremia, džiaugėsi ir pasakojo, kad šių naujų teismų ir teisėjų uždavinys būsiąs "tapti pravedėju rusų įtakos." Kudirka į tai atsiliepė: "Gražūs žodžiai, bet reikia iš jų juoktis. Rusai neš civilizaciją tiems, kurie savo vietine civilizacija aukščiau, negu pačtys rusai stovi! Na, ar ne juokai!" Su ta mintimi pilnai sutiko ir Kapsukas, kuris 1905 metais stovėjo už autonominį Lietuvos seimą Vilniuje, nes sako, visos Rusijos seimas Petrapilyje negalės patenkinti Pabaltijo kraštų, kurie kultūringesni, negu Rusijos gubernijos.

Kudirka aitriai, aštriai ir teisingai pašiepė ne vieną rusų "civilizatorišką" pravedimą Lietuvoje. Pavyzdžiui, 1890 metais jis rašė: "Tarp kitko, rusų įtaką Lietuvoje pažinome iš didelio arkliavagių skaičiaus, pridygusių, kaip grybų lietui palijus."

Vilniaus apiplėšimas, pirm negu jis atiduotas Lietuvai, ir pasiėmimas Marcinkonių ir kitų lietuvišku valsčių parodė, kad ši arkliavagiška kryptis neišnykusi tarp rusų, nors jie ir susovietinti. Pusė milijono rusų kareivių taip Pabaltijį apgrobė, kad neliks nei adatų, nei batų, nei baltinių. Maskva, tiesa, skelbia save esant didelei demokratingą ir didelei kultūringa valstybė. Tą patį sakė ir rusų laikraštis Sviet, ėjęs Petrapilyje Kudirkos laikais. Jis pasauliui pasakojo, būk valdininkai ir administracija Pabaltijyje esanti "užsikrėtusi europizmu ir liberalizmu." 50 metų atgal šitie žodžiai reiškė žmoniškumą ir kultūrą. Bet Kudirka, kuris gerai rusų valdininkus - administratotius pažino, tik nusijuokė: 'Mes, gyvendami Lietuvoje ir žiūrėdami savo pečiais rusų administracijos ranką visai to europizmo nematome ir dažnai abejojame, ar tikrai mes Europje gyvename. Kad administracija 'užsikrėtus liberalizmu' tai tikra teisybė, nes elgiasi su mumis taip 'liberališkai,' kad ką tik nori, tą ir daro." (II tomas, p. 52).

Ir Stalino administracija "liberališka." Ji stato tokius ministrus, kurie jai patinka. Ji jau uždraudė lietuviams turėti tokių organizacijų, kurios Maskvai nepatinka. Ji uždraudė lietuviams laisvai laiškus savo giminėms Amerikoje rašyti. Ji prašalino iš redakcijų nepageidaujamus lietuvius, ir iš Šaulių sąjungos padarė "gvardiją." Neužilgo išgirsime ir visus kitus "demokratinius" bei "kultūrinius" Stalino valdžios deimantus: sodinimą į kalėjimą drąsiai protaujančių lietuvių, jų ištrėmimą, sušaudymą, persekiojimą, iš vietų išvarinėjimą. "Vilniuje, iš vienų namų kiemo dažnai kyla stulpas raudonų lyg kraujas dūmų." Kudirka pasakojo 1890 metais. "Ten degina lietuvių knygas, sugriebtas pernešant per rubežių, arba išgriebtas iš lietuvių rankų kitokiu būdu."

Stalininkai, nieko nekliudomi, jau eina caro valdininkų pramintu taku: iš knygų išgraibstyta Smetonos raštai ir sudeginta. Po to eis Maironies, Daukanto, Vaižganto, Basanavičiaus, Višinskio ir gali būti net Kapsuko. Kudirka klausė: "O Dvidešimtas Amžiau! Argi tu nerausti nuo gėdos, argi gali kęsti tuos dūmus ir tą ugnį, kurioje nekaltai nyksta mylimiausi tavo turtai—knygos!" Dvidešimtas Amžius nerausta ir pakenčia — mes laisvoje Amerikoje turime net du dienraščiu, kurie katutes ploja ir giria tuos dalykus!

"Yra valstybės slegiančios apšvietos platinimą gyventojų tarpe," Kudirka pasakojo, nes tada lengviau juos suvaldyti." Galvijų kaimenei gana yra botagą parodyti. Tada nereikia sau galvos laužyti išradinėti kokių ten žmoniškų įstatymų." Tokia apšvietą slegianti valstybė sugrįžo Lietuvą valdyti. Prieš nuogą spėką reikia nusilenkti ir ieškoti būdą tos spėkos žalingas pasėkas pataisyti ir išnaikinti. Sąmoningam lietuviui ypatingai graudu, kad mūsų tarpe randasi lietuvių, kurie ne protestuodami nusilenkia, bet nusilenkia džiaugdamiesi, su pasididžiavimu! Jie nori, kad juos rusai valdytų! Ta lietuvių rūšis nėra nauja. Ji buvo pažįstama ir 50 metų atgal. Kudirka juos būdingai pavadino šungalviais. Kai kurie jų iš bažnyčios ambonų skelbė, kad "konservatyvė iki smegenų kaulų Lietuva" garbina carą. Šiandien kalbant tik apie Amerikos lietuvius, mes matome apie tūkstantį komunistų lietuvių, kurie šaukia: "Mūsų iki akmens suakmenėję smegenys garbina ir giria viską, ką Maskva daro!"

Kokio praktiško darbo Amerikos lietuviai gali griebtis, norėdami bent dalį tos Lietuvą užplūdusios spėkos žalingumo sunaikinti? Programą nurodė Kudirka. Visų pirmiausia jis ragino netikėti tiems, kurie "žodžiuose taip, o darbuose kitaip." Jis nurodė, kad rusų politika yra "begėdiška," kad ji stengiasi pasiekti mūsų sąžines, ir kad rusų istorijos kiekvienas lapas "pažymėtas krauju, žmogžudyste, negirdėtais kankinimais, neįtikėtinais skriaudimais, brolių pardavimu." (II tomas, p. 102). Jis lietuvius drąsino ir liepė turėti viltį, kad dvigalviui arui neužteks galvų Lietuvą ir Pabaltijį visai nuryti. Neužteks ir penkiakampei žvaigždei kampų Lietuvą subadyti. Prieš penktą kolumną, prieš "šungalvius" Kudirka siūlė labai praktišką ir sveiką veiklą: "Reikia stengtis juos visai iš visuomenės išskirti. Jei šungalvis ūkininkas, tegul neina pas jį samdiniai dirbti, tegul kaimynai nepriima pas save, neina jam į talką ir visada šalinasi nuo jo; jei jis darbininkas, tegul į darbą nepriima; jei pirklys, tegul nieko nuo jo neperka; jei amatininkas, tegul niekas darbo neduoda; jei jaunuolis, tegul nepriima į jaunuomenės suėjimus, ir tam panašiai." (II tomas, p. 96).

Sveikesnio ir praktiškesnio patarimo Amerikos lietuviams, gali būti, nėra. Kiekvienas lietuvis šią sunkią valandą turi atminti, kad jis yra kovotojas už savo tautos laisvę, kultūrą ir teisę būti žmonėmis. Tai kovai jis turi stiprų baikštto ginklą — tegul nei aguonos grūdu neparemia tų negyvų kaukuolių ir suakmenėjusių širdžių šungalvių lietuvių, kurie džiaugiasi, kad svetimas batas jų tėvų kraštą vėl prislėgė! Kas skaito komunistinį laikraštį, kas eina į komunistinius parengimus, kas priklauso komunistams pritariančiai draugijai, kas žodžiu ar darbu Sovietijos agentams padeda — tas šią valandą yra nelaimingas savo tautos išdavikas.

Vyt. Širvydas.

KAS TAS EKONOMINIS CENTRAS

Amerikos Lietuvių Ekonominis Centras yra lietuvių biznierių ir profesionalų organizacijų centras, National Council of Lithuanian American Chambers of Commerce. Šiemet birželio mėnesį sueina dešimt metų nuo Ekonominio Centro susiorganizavimo. Pirmame suvažiavime New Yorke birželio 10 d., 1930 m., Lietuvos Generalinis Konsulas Pulk. P. Žadeikis, dabartinis Lietuvos Įgaliotas Ministras Washingtone, šitaip apibudino Ekonominio Centro pareigas:

"Spiesti Amerikos lietuvių ekonomines pajėgas atskirų valstijų ribose į Vaizbos Butus (Chamber of Commerce), kad masinio organizavimosi būdu tiksliau išnaudoti kiekvieną ekonominę šioje šalyje pasitaikomą progą, kaip biznyje, taip ir privačioje ar viešoje tarnyboje ir tokiu būdu užtikrinti sau priderančią ekonominę ir kultūrinę ateitį ne su svetimųjų pagalba, bet savo sujungtomis jėgomis ir savo organizuotomis pastangomis."

Šio trumpo apibudinimo užtenka suprasti kas Ekonominis Centras yra, kieno organizacija ir kam ji reikalinga: ne kokioms bendrovėms organizuoti, ne šėrams pardavinėti ir iš lietuvių pinigus rinkti, bet jungti į bendrus ryšius visų kolonijų lietuvius biznierius ir profesionalus, kad jie ir vienas kitam gelbėtų ir visi išvien siektų pagerinimo savo ekonominio ir kultūrinio gyvenimo.

Susijungus, susistiprinus, susiartinus su savo lietuviška visuomene, gauti iš jos sau užtarnautą paramą: kad lietuvis remtų lietuvį biznierių ir profesionalą, kad kiekvienas lietuvis pirmoje vietoje statytų obalsį: SAVAS PAS SAVĄ!

Biznieriai ir profesionalai gali labai gerai įgyvendinti obalsius — lietuvis už lietuvį,— savas pas savą — pirmiausia pradėdami savo vietiniame Vaizbos Bute—nežiūrint, kokis mažiukas jis būtų: kad ir iš dešėtko narių — vienas už kitą agituojant visuomenėje.

Desėtkas (ar šimtas) kurios nors kolonijos lietuvių biznierių ir profesionalų, sutartinai vienas už kitą savo visuomenėje agituodami, gali išjudinti savuosius remti savus biznierius ir profesionalus.

Mūsų visuomenei reikia tik nuoširdaus, gražaus pamokinimo ir didelė dalis jos tuoj supras, kodėl geriau remti savą, lietuvį.

1. Pas savą visada ras užtarimą, patarimą, pagalbą, gaus kreditus bėdoje, ko pas svetimą negaus.

2. Savus remdami, gaus pagalbą ir savo draugijoms ir šiaip viešiems tikslams, kuriems lietuviai šioje šalyje gyvendami darbuojasi.

3. Savi patekę į valdiškas vietas visada patarnaus lietuviui, pas savą su visokios pagalbos prašymu drąsiai gali eiti ir ją rasi.

Senos kliūtys į šalį!

Amerikos lietuviams bendrai dirbti ekonominį gyvenimą stiprinant neturi būti jokių kliūčių: nei mūsų senos politinės, nei religinės, nei kitokios kliūtys. Tą puikiai įrodo tos kolonijos, kur Lietuvių Vaizbos Butai ir Profesionalų Sąjungos gyvuoja: ten sutelpa visi lietuviai, ir jie moka vienas kitam gelbėti, vienas kitą agituoti, ir visi išvien dirbti žymius darbus mūsų visuomenei.

Kai kurie mūsų biznieriai nori tiesioginės naudos — kad Vaizbos Butas ar Ekonominis Centras pagelbėtų jiems biznį varyti. Tas negalima. Bet stojant į Vaizbos Butą, pasidarant sau daugiau draugų, gali tikėtis geresnių pasekmių biznyje ar profesijoje.

Praeities klaidos lai pamokina, o ne sunkina mums jungtis, organizuotis. Tas klaidas užmiršę, imkim sunkiau dirbti už savo ateitį ir pasekmės tuoj pradės rodytis.

E. C.

IŠ PIETŲ AFRIKOS LIETUVIŲ VEIKLOS

Savo laiku keliaudamas po Pietų Afriką, Karo Muziejaus viršininkas brig. gen. Nagius įsteigė Pietų Afrikos Lietuvių Kultūros draugiją, kuri šiuo metu gana gyvai veikia. Neseniai gen. Nagius gavo iš tos draugijos laišką, kuriame kiek aprašomas tos draugijos veikimas.

Draugija iškilmingai paminėjusi Lietuvos nepriklausomybės sukaktuves, kuriose dalyvavę per 400 žmonių. Iškilmėse buvo sugiedota Lietuvos, Pietų Afrikos ir Anglijos himnai. Kalbėjo draugijos pirmininkas L. Vaškys, sekretorius dipl. teisin. S. Aronovskis, Lietuvos konsulo žmona MacGillivray, L. Bermanas, Dr. Ipas ir kiti.

Draugiją ta proga sveikinę daug Lietuvos žydų draugijų Afrikoje ir kt. Ypač buvę plota ir džiaugtasi, kada buvo perskaityta gauta iš Lietuvos gen. Nagiaus sveikinimo telegrama.

Šventė pasibaigusi šokiais, kurių tarpe žymią vietą užėmęs suktinis, kuris buvęs kartojamas daug kartų. Suktinį griežęs anglų orkestras, išmokytas Aronovskio. Šventę buvusi plačiai aprašyta anglų ir žydų laikraščiuose. Šventę suruošęs komitetas, į kurį įėjo: pirm. Aronovskis, L. Vaškys, S. Kuisytė ir A. Velecka.

Draugija veikianti aktyviai. Šaukianti susirinkimus, rengianti paskaitas ir t.t. Tenka pasidžiaugti tolimosios Afrikos lietuvių judrumu ir palinkėti geriausios sekmės.

PASAULYJE 2,169,000,000 ŽMONIŲ

Pranešama, kad Vokietijos statistikos biuro turimomis žiniomis, pasaulyje gyvena 2,169 milijonai žmonių. Valstybių apgyventasis žemės plotas siekia 134.8 milijonus kvadratinių kilometrų, neįskaitant čia neištirtų ir negyvenamų sričių, kurių plotas sudaro apie 10 milijonų kvadratinių kilometrų. Per paskutinį šimtą metų žmonių skaičius pasaulyje padvigubėjo. Daugiau, negu pusė žmonių gyvena Azijoje ir tik vienas ketvirtis gyvena Europoje. Gyventojų skaičius Europoje 1938 metais siekė 530 milijonų.

● Iš Lietuvos praneša, kad Žuvinto ir Amalavo ežeruose pasirodė puošnūs jūrų ereliai. Pažymėtina, kad nuo 1860 m. šiuose ežeruose jūrų ereliai nesuka sau lizdų.

KAS YRA TA PENKTOJI KOLONA?

Pastaruoju laiku "penktosios kolonos" vardas diena iš dienos darosi populiaresnis. "Berliner Boersenzeitung" diplomatinis redaktorius, artimas Reicho užsienio reikalų ministerijai, Dr. Megerle parašė savo laikraštyje tuo klausimu straipsnį, kuriame apibudinama vokiečių pažiūra į "penktąją koloną" ir jos vaidmenį. Šio straipsnio patiekiame ištisą vertimą.

Jau kuris laikas, kaip Vokietijos priešai pasigavo "penktosios kolonos" sąvoką ir ja nekariaujančiose šalyse stengiasi sukelti persekiojimo psichozę, kuri vėliau virstų priešiškumu Vokietijai. Pradžioje ta propaganda turėjo pasisekimo ir Europoje ir Amerikoje. Tačiau po kurio laiko "penktosios kolonos" sąvoka tapo savarankiška ir dabar siaučia pačių sąjungininkų kraštuose. Nė vienas žmogus Anglijoje ir Prancūzijoje šiandien nebėra saugus nuo įtarimo, kad jis yra penktosios kolonos įrankis arba narys. Nebesijaučia saugios tarnaitės, įsakytiniai, žydai ir arijai emigrantai, moleistai, darbininkai ir pacifistai. Net ir olandų bei belgų pabėgėliai, kurie anglų į skurdą įstumti, ieškojo prieglobščio Anglijos uostuose, perduodami Scotland Yardui, nes jie įtariami galį būti nariai tos penktosios kolonos, kurios dalinius Vokietija siuntinėjanti į visą pasaulį. Abiejuose kraštuose pristeigta koncentracinių stovyklų, vyriausybės gavo nepaprastų įgaliojimų, sustabdytas laisvę ir nuosavybę laiduojančių įstatymų veikimas, "išdavikams, sabotuotojams arba bailiams" įvesta mirties bausmė.

Pietų Afrikoje generolas Smutsas penktosios kolonos priedangoje naikina savo vidaus politinius priešus, neutraliuose kraštuose "penktosios kolonos" sąvoka naudojama piktam, kad vokiečius ir jiems palankius sluoksnius būtų galima pažeminti ir suniekinti. Pasaulyje vargu ar yra kas nors juokingesnio bei absurdiškesnio, ko būtų negalima padaryti kovos su su penktąja kolona priedangoje.

Vokietija neturi nieko prieš, jei jos priešai tokiu būdu patys veda prieš save pražūtingą nervų karą. Tačiau neutralieji šiapus ir anapus vandenyno išmintingai pasielgs, išlaikydami šaltą kraują ir ištirdami, kas iš tikrųjų ta penktoji kolona yra.

Pavadinimas kilo Ispanijos pilietinio karo metu. Kai Franco šalininkai 1936 m. rudenį keturiomis kolonomis žygiavo prie Madrido, generolas Mola buvęs paklaustas, kuri iš tų keturių užimsianti Madridą. Mola atsakęs:—"Nė viena, tuo pasirūpins penktoji kolona," t. y. Franco šalininkai Madride. Kaip žinoma, ta penktoji kolona Madrido nepaėmė, nes jos iš viso nebuvo. Tačiau tuometiniai raudonosios Ispanijos valdovai į tuos žodžius įsitvėrė ir tą vardą primetė visiems savo asmeninams bei politiniams priešams. Legenda virto baisia tikrove, kurią privalo gerai atminti visi tie neutraliuose kraštuose, kurie be atodairos tampo penktosios kolonos šūkį ir tuo kenkia savo pačių krašto gyventojų geram tarpusavio sugyvenimui. Ypač tai primintina Pietų ir Vidurio Amerikos valstybėms, kur partinė politika labai lengvai gali tuo šūkiu pasinaudoti, kad sunaikintų savo priešus. Ir Jungtinėse Valstybėse valdančioji partija jau suprato tas galimybes, kurias teikia tą sąvoką manipuliacijoms su viešąja nuomone ir rinkikais.

Nors dabar bandoma penktosios kolonos politiką pavaizduoti šetonišku vokiečių strategijos išradimu, tačiau lengvai galima įrodyti, kad tai yra anglų prancūzų ginklas, pradėtas naudoti jau Didžiajame kare. Anais laikais jam trūko tik vardo. Graikijos pasipriešinimas įstoti į karą sąjungininkų buvo palaužtas tokiomis jėgomis ir priemonėmis, kurios šiandien priskaitomos penktąjai kolonai. Tai atliko Venizelos ir jo šalininkai, kurių pagalba sąjungininkai pradžioje sugrovė monarchistinio režimo pagrindus, o po to karalių ir visai nuvertė.

Sąjungininkai panaudojo Venizelosą, kad galėtų įteisinti savo jėgos įsibriovimą į Graikijos neutralumą. Kelios dešimtys prancūzų pasiųstų ir atlygintų Venizeloso šalininkų suteikė sąjungininkams progą iškelti kariuomenę Atėnuose. 1916 m. spalių 10 d. jie įsibriovė į prancūzų pasiuntinybės sodą, šūkaudami: "Tegyvuoja Vokietija, šalin Prancūzija!" ir pradėjo šaudyti. Prancūzai, kaip buvo susitarta, išlaipino Atėnuose šūrininkus ir okupavo miestą. Vėliau buvo išaiškinta, kad incidentą suorganizavo Venizeloso šalininkai su prancūzų pasiuntiniu ir prancūzų jūrų ataše. Kad negalėtų išduoti paslapties, demonstrantai buvo prancūzų atvežti ir internuoti viename Marselio forte. Kai jie vėliau buvo paklausti, kokia buvo jų internavimo priežastis, visi vienbalsiai pareiškė, kad jie suruošė tą demonstraciją prancūzų jūrų atašės nurodymu. (Šaltinis: George Suarez: Briand, III t.).

(Bus daugiau)

ŽIBALO BUTELIS GERIAUSIAS MEDŽIOKLĖS PABŪKLAS

Po 10 metų klajonių po Afriką į Karaliaučių sugrįžo vienas tenykštis gyventojas ir papasakojo vietos spaudai apie savo nuotykius. Medžioklė Afrikoj jokiu būdu nėsanti šventadienio pramoga, bet tikra ekspedicija, kuri tęsiasi nuo trijų ligi keturių savaičių ir ją lydi visas būrys nešėjų. Klajojantį po platų Afrikos žemyną medžiotoją apima taip vadinamasi regračio drugys. Jis tolumoj mato kalnų siluetus ir skubi ten atrasti medžiotojo laimę. Bet paskui pasirodo, kad tai tik miražas ir jokių kalnų nėra. Afrikoj medžioklė tai aukštos rūšies sportas ir medžiojami tikrai reti ir pavojingi žvėrys—"didžiosios katės"—liūtai ir leopardai, o taip pat storaodžiai drambliai, buivolai ir raganosiai. Retųjų žvėrių skaičiun įeina ir miško antilopės.

Medžiotojas jau iš anksto žemėlapy numato savo medžioklės sritį, nes be aiškaus užsibrėžimo ne vienas medžiotojas yra patekęs nelaimėn. Pavyzdžiui, jei apibraižoj nėra nurodyta upės kryptis, jis grįždamas gali lengvai paklysti. Sekiodamas žvėrį, medžiotojas dažnai turi padidinamuoju stiklu tirti pėdas, kietoj akmenuotoj arba minkštoj miško žemėj, nes ten pėdos greit susilieja ir išnyksta.

Pasirodo, kad medžioklėj džiunglėse vienas geriausių pabūklų yra žibalo bonka, nes naktį ji puikiai padidina laužo liepsną, apsaugodama medžiotojus nuo liūtų puolimų. Todėl kiekvienas medžiotojas, be nuolat užtaisyto šautuvo, dar nešiojasi žibalo bonką. Plėšriųjų žvėrių medžioklė ypač todėl pavojinga, kad juos tenka šauti iš nedidelio atstumo. Stepėj galima šauti iš nemažesnio 200 ir ne didesnio 350 žingsnių atstumo, krūmuose ir miške nuo 60—150 žingsnių atstumo.

KANADOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

MARIJA AUKŠTAITĖ

Nuskriaustoji

(Tąsa)

Valė liko bejėgė. Tada Emilius ją apkabino, paėmė ant savo rankų, ir nusinešė viso ilgo namo kambariais, į patį paskutinįjį.

Ir, kai sudūžta širdžių bangos viena į kitą, kai įsiūbuota aistra atplėšia pirmos meilės valtį nuo pasaulio krantų, ir kai varžomi jausmai sugriebia savo irklus, tada sudie pilkoji žemė! Tada nutolstama nuo pilkųjų rūpesčių, užmirštama garbė ir gėda, sutrypiama vyresniųjų pasargos, paliekama varžtai ir tik dvi širdys skuba prie laimės ir džiaugsmo salos, kad iš ten per džiaugsmą, kovas ir kančias, parnešus naują žemei pulsą nuvogtuose meilės ir pasiaukojimo induose.

Prieš aušrą, Emilius išėjo. O Valė įsisukus į pagalvę, verkė. Ryte kėlus, susvyravo į salionėlį, kur nuo sienos iš rėmų žvelgė gailestingomis akimis a.a. jos motina. Valė atsiklaupė, suvožė delnus, žodžių nebuvo, tik ašaros.

Emilijus raštinėj neramus. Jį visą dieną slėgia sąžinė: Juk jis Valę taip mylėjo, ir kur dabar nuvedė tą šilpną mergaitę jį mylinčią?...

—Och, toliau, toliau nuo visko!—jis stumdavo mintis, bet per tiek metų jo išsaugota Valės garbė ir sutrypta tik vienoj akymirkoj, nedavė jam ramybės.

Namie, motinos kalbinamas tylėjo, rodos, negirdėjo jos žodžių, bet suminėjus Valės vardą, jis pašokdavo kaip įgiltas, ir jos paveikslas liūdnas ir ašarotas jį persekiojo.

—Mano Valė, aš tave myliu. Tu man dar brangesnė... —jis save ramindavo, bet jautė neatšaukiamą mergaitei skriaudą, išplėštą dorą.—Juk tai pažeminimas! Žmonių kalbos ją plėšys kaip nudėvėtą skarmalą, ir argi aš nurimsiu?...

Jis bėgdavo pietų laike link Banaičių namo, gal pamatys Valę, gal sutiks?... Arba bent pro langą šmėstels jos šešėlis... Vakarais ,tamsu Banaičių namuos, durys užrakintos, skambučiui nieks neatsako... Ir nors vėl Emilijus braidė daržely, belsdavosi į langą, Valė užsidarė kaip už geležinių grotų, ir viena kankinosi. Ji dabar dingtų iš pasaulio, dingtų nuo žmonių, nuo visų, visų, net ir nuo Emilijaus, kurs užmušė jos nekaltybę, sumynė padorumą. Ir ko vertas nuskriautai mergaitei gyvenimas?... Nors ji gali pakilti iš purvo, nebristi juo daugiau, bet jau nebsugrąžinama pirmykštis džiaugsmas, ir kokios to viso pasekmės?...

—A, mano Dieve!—ji sušukdavo. — Nejaugi tikrenybė?! Nejaugi, aš tokia jauna pasiėmiau taip sunkią pareigą būti motina?... Kuo galėčiau išpirkti savo klaidą?!

Ji nuslinkdavo į sodą, kur supdavosi beržų kasos, šlamėdavo senos liepos. Vaikščiodavo šešėliuotomis a l e j o m i s, stengdavosi užmušti dvasinius slogučius, ryžosi gamtoje įžvelgti visas pakaitas, ir tuo save ramino, ieškojo žvaigėdėtose erdvėse į savo gemančius naujus jausmus atsakymo, ir taip slinko dienos ir naktys.

Vieno sekmadienio popiety, sugriaudė muzika. Dūdų orkestras nutraukė į užnemunę, į jaunimo suruoštą gegužinę. Valei, tik blankus šypsnis prabėgo nubalusiu veidu. Ji matė kaip šypsojosi ir krykštė jaunos mergaitės su vaikinais atvirai už rankų besipindami, o ten, upėje, pliuška nuo irklų valtys, valtys...

Emilijus tą dieną, beveik įsiveržė į Banaičių namus. Atbėgo be kvapo pas Valę, ištiesė jai ranką išsililges ir drąsus. Valė susigėdo, susijaudino, ir graudžiai pravirkus—pabėgo ir sukrito į kedę.

—Mano Valė, mažyte, neverk... Aš atėjau ištraukti tave iš vienumos.. Eiva į žmones, pasisukim jų būry... Dabar, būk drąsi, nes jau tikrai esi mano! Mano graži, jauna žydinčioji gėlelė!

—Emilijau, palik mane ramybėj... Aš jau nepritapsiu ten...

—Valyte, ko bėgi?... Juk tu mano, amžiais mano! Mano skaisti roželė..

—Ne, Emil, ne... Suvytus rožė, kurios ir lapai po kojomis sutrypti...

—Mieloji, kaip kilniai skamba tavo žodžiai...

—O ne, ne... Jei būtum jutęs manyje kilnumą, būtum neišmetęs audroms...

—Vale, juk aš su tavim... Ko skęsti į beviltiškumą? Aš palaistysiu, atgaivinsiu, ir vėl būsi mano skaisti kaip buvus roželė.

—Emil, palik mane, neišjuok, nežvelk gėdos akimis... užmiršk mane, aš liksiu viena, aš pasišvęsiu, atsiduosiu tam, apie kurį paskutinę naktį man kalbėjai.

(Bus daugiau)

Būrė

Toli, toli siūbuoja luotas,
Baltuoja būrė jo.
Jis lekia skrieja per putotas
Bangas gilioj svajoj.

Svajoja apie gimtą šalį,
Kuri toli, toli...
Ir lekia skrieja, kiek tik gali
Ten, kur visi savi.

Išnyko būrė, lyg nebuvus,
Lyg sapnas malonus
Ir vėl sniokštimas, jai pražuvus,
Žalsvų bangų tylus.

Arėjas Vitkauskas, jaunasis

Miegok!

Mamyte mylimoji,
Papasakoki man,
Kodėl mūs Murza loja?
Gal labai liūdna jam?

Kodėl dabar mėnulis
Pasislėpė kaž kur?
Sakyk, kada tėtulis
Išjos didžian karan?

Dėl ko žvaigždutės mirksi,
Gal miego nori jos?
Kada man arklį pirksi?
Anas jau be galvos.

Bet reik miegot, vaikeli,
Visi užmigo jau:
Ir žvėrys, ir paukšteliai,—
Užmik ir tu tuojau.

Užmerk akis, mažyti,
Sapnuok gražius sapnus.
Čia, prie tavęs mamytė,
Miegok ir būk ramus.

Arėjas Vitkauskas, jaunasis.

IŠ TORONTO PADANGĖS

Komisarai vyksta Lietuvon

Dar neseniai apvaikščiojome Lietuvos nepriklausomybės sukaktį, rinkome jos reikalams aukas ir svajojome kada nors svečiais ją aplankyti. Mėginome ir mes prisidėti prie savo brolių Lietuvoje pasiryžimo atstatyti tėvynę tokią, kuri kultūra, tvarkingumu ir grožiu prilygtų kitoms kultūringoms valstybėms. Bet deja, visi mūsų kelti žygiai, brangios svajonės liko skaudžiai pažeistos Maskvos gaujų įsiveržimu. Išskyrus keletą išgamų paraduojančių lietuviais, didžiuma torontiečių piktinasi biauriu Maskvos pasielgimu—okupacija Lietuvos.

Stebėtina, kad atsiranda grupelė gimusių Lietuvoje, kuri užgiria ir kaip šuneliai skalindami visaip tęsina Stalino grobuonišką žygį; išduoda savo tėvus, brolius ir seseris Maskvos teroristiniui imperializmui. Tai grupelei rusofilų, pardavusiai savo sielą Maskvai, reikėtų nutraukti veidmainystės kaukę nuo veido ir išvyti ją iš mūsų viešojo gyvenimo.

Užvakar sutikau plačiomis kelnėmis (ne taip plačiomis, kaip tuščiomis) Julių, ištikimą ir aklą Stalino klapčiuką. Jis džiaugiasi, kad rusai okupavo Lietuvą, ir sakąs grįšiąs atgal. Tai tamsaus komnacių propagandos p r i g a u t o vyruko džiaugsmas, kuris skaitytamas komunistinę literatūrą nieko nežino, kaip skurdžiai Rusijos darbininkai gyvena po Stalino letena; kaip Maskva nutautino ten gyvenančius lietuvius ir kitas tautines mažumas. Veltui jis svajoja grįžti į savo tėvynę, nes komunistų diktatoriams viešpataujant užsibaigs kelionė į Lietuvą. Niekas iš rusų nevažinėdavo svečiuotis Rusijoj, kaip vietiniai komunistėliai važinėdavo Lietuvoje.

Įvykiai Lietuvoje turėtų atidaryti mums akis ir sykį ant visados turėtumėm atsikratyti tamsos ir melo skleidėjus komunistus. Dabar turėtumėm sudaryti bendrą organizaciją ir sujungtomis jėgomis vėl kovoti už Lietuvos nepriklausomybę.

Lietuviai perkasi nuosavybę

Neseniai Torontą užplūdo Flin Flon'o "piniguočiai," perkasi biznius, namus ir farmas. Kazys Bendžis pirko du pastatus su krautuvėmis ant Bloor St. ir vieną rezidencinį namą; Antanas ir E. Kisieliai ieško farmos netolimai kur nors prie J. Daubaro, kuris metas laiko atgal atvyko iš Lietuvos ir apsigyveno ūkyje netolimai Niagara Falls; Jonas Garliauskas pirko restoraną; Antanas Rauba, vėliausiai pribuvęs flin-flon'ietis, irgi mano pirkti namą arba kokią nuosavybę ir grįžti atgal į aukso kasyklas Flin Flone. Visi šie vyrai yra geri lietuviai ir gali būti pavyzdingais kanadiečiais.

* * *

Krikštynos

Pereitą sekmadienį pas Antaną ir Bronę Čirūnus įvyko gražus ir svetingas pokylis, kuriame dalyvavo skaitlingas būrelis lietuvių. Tai buvo puikios pirmagimio sūnaus krikštynos. Svečių tarpe buvo ir amerikiečių, krikštatėvas Jonas Žuklys, gerai žinomas torontiečiams p. Čirūnienės brolis iš Niagara Falls, N. Y. ir krikštamotė, Jonė Rimkiūtė iš Rochester, N. Y.; taipgi rochesterietis F. Vilkas. Linkime tėvams ir sūnui koilgiausių metų.

Kupiškėnas.

DARBININKŲ KOMPENSACIJOS ĮSTATYMAI

Nuo užsiėmimų paeinančios ligos

Kaip originaliai priimta, ne vienas darbininkų kompensacijos įstatymas aprūpina išmokėjimą pašalpos už sunegalėjimą nuo ligos, kuri paeina nuo užsiėmimo. Dabar pripažinta, kad yra lygiai svarbu darbininkams būti apsaugotais nuo užsiėmimų ligų kaip ir nelaimingų atsitikimų, sužeidimų.

30 valstybių, įimant California, Indiana, Michigan, New Jersey, New York, Ohio, Penna., Wisconsin aprūpina kompensacija ar už visas ligas, ar už kai kurias pažymėtas ligas.

Pomirtinės

Būdai nuspręsti kompensacijas už mirtį irgi ne vienodi. Arizona, Nevada, New York, Oregon, Washington ir West Virginia įstatymas aprūpina išmokėjimą pašalpos našlei kol gyva ar kol vėl išteka, ir vaikams iki paskirto amžiaus. Didžiuma valstybių turi panašų aprūpinimą, bet apriboja pilną išmokėjimo sumą. Keliose valstybėse pomirtinė pašalpa nustatyta mėnesiniais išmokėjimais per paskirtą laiką, kuomet kitos nustato maksimo išmokėjimą nuo $3,000 Tennessee valstybėj, iki $15,000 N. Dakota. Našlės ištekėjimas paprastai užbaigia mokesčius beveik pusėje valstybių, kad nors kelios išmoka visą sumą, kuomet našlė vėl išteka.

Kompensacija už sunegalėjimą

Kompensacija dvejais būdais išmokama už sužeidimo prie darbo, negali valdyti ranką iš peties: jam kompensacija mokama už 208 savaites Colorado valst., 225 savaites Conn. ir 312 sav. New Yorko valst. Išmokėjimai už akį nuo 110 iki 250 savaičių. Už koją kompensacija mokama per 190 savaičių Illinois valst., 288 savaičių New Yorke ir 500 sav. Wisconsin.

17 valst. moką nuo $5 iki $25 į savaitę už visišką sunegalėjimą. Indiana valst. moka $5,000 ir Minnesota $10,000 už visišką sunegalėjimą.

Visos valstybės, apart Oregon, aprūpina, kad per paskirtą laiką tuoj po sužeidimu kompensacija nebus mokama. Šitas "laukimo" laikas mainosi nuo vienos dienos iki 14 dienų. Daugumoj valstybių paskirtas "laukimo" laikas yra 7 dienos. Daugumoj valstybių, jeigu sunegalėjimas tęsiasi per reikalaujamą skaičių savaičių, tai kompensacijos išmokėjimas atgal siekia iki sužeidimo dienos.

Apart kelių išėmimų, savaitinė kompensacija už sužeidimus yra sprendžiama pagal sužeisto darbininko algą.

Arkansas ir Conn. moka minimumo savaitinius išmokėjimus iš $7, maksimumo išmokėjimai mainosi nuo $15.00. Idaho valst. iki $25 Californijoj, District of Columbia ir New York.

Visose valst. medikališka pagelba sužeistiems reikalaujama, apart kompensacijos išmokėjimo. Kai kurios valstybės dar mokesčiu aprūpina ligoninės išlaidoms ir kitos valstybės artificiališkus kūno sąnarius ir kitas prietaisas.

17 valst. neapriboja nei sumą atlyginimo nei laiką per kurį pagelba teikiama. Kitos valstybės nustato laiką ir sumą.

Neapsigyvenę užlaikomieji ateiviai

Darbininkų kompensacijos įstatymai nedaro jokio skirtumo tarpe ateivių ir piliečių, bet daugumas tų įstatymų nenori skaitytis su užlaikomais asmenimis, kurie ne šioje šalyje gyvena.

Kai kurių valstybių įstatymai aprūpina sumažintą pašalpą, ar visos sumos išmokėjimą sumažintos sumos užlaikomiems asmenims ateiviams, kurie ne šioje šalyje gyvena. Kompensacijos įstatymai tik penkių valstybių — Connecticut, Minnesota, Ohio, Tennessee ir Texas — skirtumo nedaro kas link neapsigyvenusių ateivių. Kiton pusen — Alabama, Pennsylvania, S. Dakota, W. Virginia visiškai prašalina išmokėjimą kompensacijos ateiviams gyvenantiems užsienyje.

Darbininkui susižeidus prie darbo pirmiausia reikia pranešti darbdaviui ir tą daryti ko greičiausia. Jei darbdavis nepristato gydytoją, kreipkis prie savo gydytojo, kad tik gavęs medikališką raportą apie sužeidimą. Darbdavis privalo užmokėti gydytojo išlaidas.

Kaip greitai galima, pasiųsk pranešimą apie sužeidimą Darbo Departamentui. Tam tikslui yra tam tikros blankos, jeigu darbdavis tau jų nepristato, prašyk iš Darbo Departamento. Į paskirtą laiką turi pranešti apie sužeidimą.

Neklausk visokių žmonių, advokatų ir taip vadinamų "runners" informacijų. Darbo Departamentas tau pagelbės gauti pilną atlyginimą. Dėl informacijų apie darbininkų kompensacijos įstatymą, apie tavo ypatingą atsitikimą arba apie tavo skundus, asmeniškai nueik, pašauk arba pašiųsk laišką į arčiausią Darbo Departamento ofisą.

S. S. B.

CHICAGO, ILL.

Brolybė mene

Taip pavadino Arėjo Vitkausko žinutę Amerikos žydų žurnalas anglų kalba THE ADVOCATE, išspausdinęs savo **Brolybės numeryje** čikagiečio lietuvio dailininko Miko Šileikio paveikslo "Siuvėjas" nuotrauką su šiais žodžiais:

"Seven years ago, Mikas Sileikis, Lithuanian artist, found this Jewish model in Chicago's Maxwell Street. The resultant painting, "The Tailor," found itself a favorite in innumerable art exhibitions. It is an excellent example of how the canvas may be used, like the book and the song, to further unity between varied element."

Rep.

● Gegužės mėn. 10 iš Vilniaus į Vokietijos užimtas buv. Lenkijos sritis išvyko paskutinis karo atbėgėlių transportas.

● Apskrities sanitarinei komisijai patikrinus Kazlų Rūdos miestelio švarą konstatavo, kad Kazlų Rūda yra švariausias miestelis Marijampolės apskrityje.

● Kauno zoologijos sodas šiemet įsigijo kuprę su vaikais, dvi Siamo kates ir vieną asilą. Be to, šernai atvedė 5 šerniukus.

DIDŽIULĖ RANKDARBIŲ PARODA

LOS ANGELES, CAL. — Lietuvių rankų darbo paroda atsidarys penktadienį, liepos 5 d., 7:30 val. vak. Paroda įvyks Los Angeles County didžiajame muziejuje, kuris randasi Exposition Parke.

Parodą rengia Los Angeles Lietuvių Organizacijų Bendras Komitetas, kuris susidaro iš sekančių organizacijų: Liet. L. N. Klubas, Liet. Literatūros D-ja, Tautiškas Klubas, LDS 35 kp., SLA 75 kp., Lietuvių Choras, LDS Jaunuolių kuopa ir Moterų Labdaringas Klubas.

Ši lietuvių rankų darbo paroda bus istorinis įvykis, nes tai dar pirmą kartą Lietuvos dirbiniai bus išstatyti muziejuje per du mėnesiu — nuo liepos 5 d. iki rugsėjo 5 d.

Paroda susidės iš vertingiausių ir gražiausių Lietuvos audinių, mezginių, drožinių ir paveikslų, kurie sudarys net 3 galerijas muziejuje.

Paroda bus atidaryta su programa, kurią išpildys Liet. Choro oktetas, duetai ir solistės. Bus dainos ir šokiai prie Stanley ir Shilala muzikos.

Įžanga, užkandžiai ir gėrimai bus nemokamai. Kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė, taip pat ir kitataučiai, kviečiami atsilankyti į šią garbingą lietuvių tautos atidarymo kultūros parodą!

Kviečia,

Liet. Org. Bendras Komitetas.

Naudokitės Proga Taupymui Pinigų

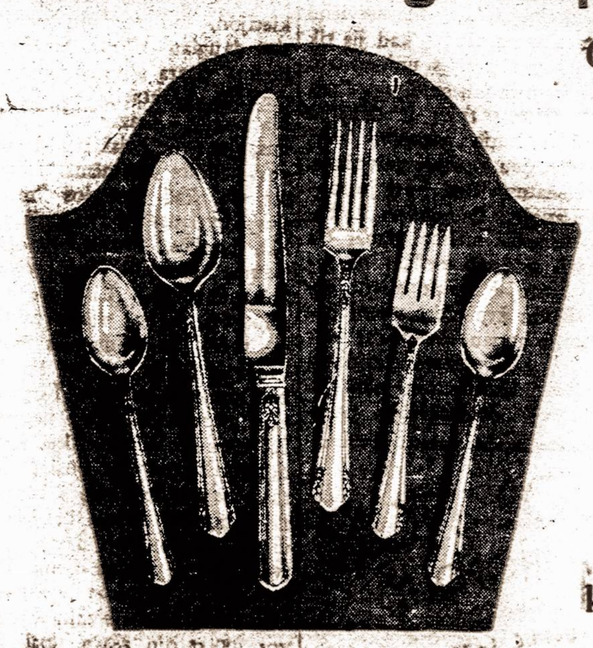

GRAŽUS 6 KAVALKŲ A-1 PLUS WM. A.

Rogers Silverware

Oneida, Ltd. Išdirbystės

VIENETAS TIK UŽ

99c.

kaina krautuvėse $2.67

Šis Puošnus 6 Kavalkų Setas nepaprastai gražiai papuoš jūsų stalą. Tai kiekvienos šeimininkės pasididžiavimas. Šį patarnavimą pinigų sutaupymui teikiame tik Vienybės Skaitytojams, todėl reikalinga taupyti ir su pinigais priduoti žemiau telpantis kuponas.

NEPAPRASTAS PINIGŲ SUTAUPYMAS

Kaip jau minėta, šį sidabrinį setą iš šešių kavalkų galite gauti Vienybėje tik už 99c. su šešiais paeiliui pagal numerius ir dienas surinktais kuponais, kuris žemiau telpa. Už tokį patį setą bile krautuvėje reikia mokėti mažiausiai $2.67. Taigi sutaupote $1.68. Šių vienetų iš 6 kavalkų galite pirkti kiek tik norite — jokio apribojimo tam nėra. Per Vienybės patarnavimą pirkdami šešis šiuos setus, arba šešių asmenų valgiui sudarant setą, jums kainuos tik $5.94, vietoje $16.02, arba sutaupysit $10.09. Šiuo nepaprastu pinigų taupymu gali naudotis ir kitų, net tolimų kolonijų Vienybės skaitytojai. Reikia tik pridėti 10c. persiuntimo lėšoms padengti, arba reikia prisiųsti $1.09 už šį 6 kavalkų vienetą. Pinigus reikia siųsti pašto perlaidomis, arba čekiais — pašto ženklai nepriimami.

TAUPYKIT ŠĮ KUPONĄ JIS VERTAS PINIGŲ

Sutaupymui Vienybės skaitytojams pašto išlaidų, leidžiama vienu kartu prisiųsti tris setus surinktų Kuponų ir pinigus už tris vienetus, sumoje $3.27.

Čia skelbiamą Silverware Setą galima pamatyti išdėtą Vienybės Įstaigoje

SILVERWARE KUPONAS

Aš suprantu, kad šeši šie Kuponai iš Vienybės iškirpti paeiliui pagal numerius ir dienas, pridedant 99c. pinigais, suteikia man teisę gauti 6 kavalkų vienetą A-1 Plus WM. A. ROGERS SILVERWARE.

Suprantu, kad paštu siunčiant užsakymą, reikia pasiųsti $1.09 už vienetą, pašto perlaida ar čekiu su šešiais Kuponais sekančiai:

LITHUANIAN PRESS CORP.
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Vardas-pavardė _____

Adresas _____

Miestas _____ Valst. _____

Kuponas No. 26 Birž. 28, 1940

VIENYBĖ

BROOKLYNO KOMUNISTŲ SUSIRINKIMAS BUVO VYLINGAS IR KEIKSMAŽODŽIAUJANTIS

Pagal plauką ir protas.—Kalbos ne į temą ir dabartinę padėtį Lietuvoje.—"Studentas" perėjes universiteto koridorių ir studijavęs "teises" "Aš tik aš."—Rusai didelės utėlės, lietuviai mažos.—Bimba lopė kelnes ir pakeitė naujomis sumažindamas Anglijos ir Prancūzijos dominijas.—Nežinia kam tos aukos?

Keikti, plūsti, keiksmažodžiauti ir vagišiais kitus kolioti Brooklyno komunistėliai pereitą trečiadienio vakarą susirinko į Central Palace. Visų pirmiausia krito į akis jų pačių užmetimas, kad šauktame protesto mitinge prieš rusų banditišką žygį į Lietuvą Klaščiaus salėje dalyvavę labai mažai žmonių. Tepasidžiaugia dabar nuskurę Maskvos Juozapo ainiai, jų susirinkimas nepralenkė skaitlingumu anojo susirinkimo. Jų pačių susirinkę žmonės, tėvai su visa šeima tegalėjo tik pasidžiaugti kalbėtojų įžeidžiančiomis kalbomis ir pasityčioti iš Lietuvos liaudies pergyvenamų sunkumų po rusų letena. Koki kalbėtojai, tokia ir publika! Trumpas plaukas — trumpas protas.

Vedęs "skaitlingo džiaugsmo mitingo" programą džiaugėsi, kad Smetonos diktatūra jau palaidota amžinai ir susirinkusieji ant nuverstos fašizmo diktatūros kapo šoka krakovjaką... Reikia pabrėžti, kad šiame komunistų šauktame susirinkime nieko daugiau nebuvo vyraujančio kalbama, kaip tik linksniuojamas Smetona, Smetona ir dar kartą Smetona. Daugiau nieko jie ir neturi savo makaulėse, kaip smetoniškas mintis. Smetona tą ir tą padaręs, to ir to nepadaręs.

Žmogus, kuris yra daugiau pasaulio matęs ir susipažinęs su gyvenimu, turi ir platesnę pasaulėžvalgą. Užpečkyje sėdėdami dienos ir saulės šviesos nematydami, nemato savo tautoje ir gero apart tik blogo. Perstatytasai kalbėti V. Zablackas, kuris yra dalyvis Ispanijos pilietinio karo, nekeikė tiek Lietuvos ir nelinksniavo tik komunistų įmatytų "blogybių," bet kalbėjo apie šio karo eigą ir ankstesnes priežastis prie kurių šis karas susidėjo. Kalbėjo jaunimo reikalais ir neturinčių šio krašto pilietybės žmonių reikalaujamų suteikti žymių reikalu ir pasirūpinimu išgauti pilietybės dokumentus.

Gasiūnas tik tegalėjo peikti Smetoną ir girti dabartinę vyriausybę, kuri tapusi sudaryta tik Maskvos užgaidomis ir per 4 dienas padariusi tą, ko per 14 metų neįstengė padaryti smetoniško rėžimo vyriausybė. Pabučiuok jiems... į raudoną deiną, p. Gasiūne ir savo žargoniška kalba nuvykęs į rusų okupuotą Lietuvą prisidėk prie jų kraugeriško Lietuvos žmonių persekiojimo. Permenkas esi žmogutis, kad galėtum čia, Amerikoje, mulkinti žmones. Stalinčikų protas lygus jūsiškiui.

Well, jaunas Matusevičiukas nuvažiavo į raudoną desperaciją laimingai gyvenęs Lietuvoje, o čia atvykęs pakliuvo į parsidavėlių būrelį. Jo kalboje tik vyravo "aš" ir "aš." "Aš mačiau, aš pažinau, aš kalbėjau"... Matusevičiui patartina negalvoti, kad jis tik vienas yra perėjęs universiteto karidorių ir jau studijavo "teises." Tokių typų ir daugiau randasi, kurie paragavę biski mokslo, jau skaitosi galvočiais. Tas Matusevičius, kurį jo motina augino ir maitino Lietuvos žemelės maistu, dabar čia tą šalį ir žemę teršia... Ar seniai nustojai Kauno miesto sode skaitęs žvaigždes vietoj pasimokęs geriau lietuviškai kalbėti?... Universiteto karidorių perėjusių likimas visų panašus.

"Poor" Matusevičius pasakė, kad Smetona leidęs valstybės pinigus tik reprezentacijai, generolas Skučas buvęs neteisingas žmogus, Povilaitis gaudęs tik nusikaltėlius... Tai mat, vyras nukalbėjo. Priešingai, J. Paleckis, Sniečkus, Gedvila, Mickevičius yra darbuotojai, teisingi žmonės, tik kalėjime sėdėję. Jų keli Matusevičiui "pažįstami" iš veikimo Laisvamanių Sąjungoje ir kitame liaudies judėjime. Jie esą geri, nekalti ir nevagišiai, tad Lietuva susilauksianti "šviesių" gyvenimo dienų...

Iš didelio rašto, išėjo iš krašto.

Komunistų lyderis Bimba pasistengė "atsakyti" Stilsonui, Laučkai ir Klingai. Sakė, kad keiktis yra žeminti Amerikos lietuvių visuomenę ir esą labai nepadoru. Bet Bimba, kad keikėsi, tai keikėsi turbūt sumušdamas ir pasaulinį rekordą. "Vagiai buvusios Lietuvos valdžios žmonės, liaudies kankintojai ir budeliai, utėlės, bič... mėšlas" tik sunkėsi pro karštuolio lūpas. Stalino vardo savo kalboje nei nepaminėjo, tik sovietus. Sakėsi gaunąs Laisvėje mizerną algą, tai keiktis negalįs. Bet matyti pamiršo savo duoto prižado.

Gera straksėti ant scenos ir būti drąsiam, kada Palace nėra raudonarmiečio. Bet tegu vietos komunistų lyderis savo surumbėjusiu kūnu nuvyksta pas Staliną į rojaus šalį, arba kad ir į Lietuvą. O, oh, savo kudašiaus ten neneš, nes bijos. Rusai esą didelės utėlės, lietuviai mažos. Laisvė paaukos kalbėjusiam Klingai kelnes, nes Bimba Klaščiaus parke įžiūrėjęs, kad jos buvusios kiauros ir paskutinės. Laučkai žadėjo bulvinį Laisvės medalį, nes Smetona pasiėmęs čemodanus ir pinigus išdūmęs Vokietijon, tad medalių negalėsiąs daugiau dalinti. Smetonos turimą dvarą Prancūzijoje, orandžių plantaciją ir kavos plantaciją Brazilijoj Bimba nusavinąs ir priskiriąs Lietuvos liaudies žmonėms. Linksma esą, kad buvusios "mirusios" vyriausybės "vagys" palikę bankus, dvarus, paloćius išdūmę užsienin, tad viskas lieka dabartinei Lietuvos vyriausybei. Krėvė vedęs žydaitę, todėl, kad Smetona buvo vedęs lenkaitę. Bimba čia labai klydo ir melavo. Koganas esąs geras todėl, kad negydęs Lietuvos liaudies plėšikų. Raudonarmiečiams jis būsiąs geras. Lietuva neinanti į bedugnę ir tamsias dienas, bet per 4 dienas susilaukusi naujų patvarkymų ir rojaus dienų. Bet p. Bimba pamiršo pasakyti, kad "tos dienos" slenka Lietuvos gyventojų ašarų upeliais, kada juose žvejoja Stalino durtuvas.

Šaukdami mitingą gyrėsi, kad išaiškins kodėl Hitleris užėmė kitas valstybes. To nebuvo žmonėms aiškinta. Bimba sakė, kad Rusija bijanti karo, nes Smetona sėdįs Berlyne ir Voldemaras Romoje ir Hitlerį su Mussoliniu siundo pulti Sovietų Sąjungą. To bijodami rusai ir užėmę Lietuvą pagrįsdami Pabaltijo valstybių sudaryta sutartimi prieš Sovietus. Nusigando mat stiprieji...

Bimba pyko, kad Klaščiaus parke jam nebuvo leista balsuoti prieš išnešta rezoliuciją, nors jis šaukęs ir prašęs. Rodos, kad p. Bimbos prašymo nebuvo girdėta, bet perskaitytoji rezoliucija buvo vienbalsiai priimta susirinkusių rankų plojimo užgyrimu.

Aukų surinkta $81. Komunistai rėks, kad salėje buvo milžiniška minia žmonių, o pinigų va kiek surinkta. Sveikinimo telegrama naujajai vyriausybei "užgirta" rankų plojimu ir "balsavimu." Sakė, kelkite rankas... Žmonės kėlė.

Aido choras prieš kalbų programą sugiedojo himną ir keliaš daineles. Žmonės po himno plojo. Tą turėtų komunistai savo žmonėms priminti, kad po Tautos Himno nėra plojama. Himnas yra giesmė, o ne daina.

Tai mat, kokia neaiški maišalienė išėjo iš komunistų "džiaugsmo" mitingo. Susirinkusiems žmonėms nepaaiškino, kodėl rusai pavergė Lietuvą, ką jie mano gero Lietuvos gyventojams atnešti ir įvesti. Keikė ir peikė tik buvusią vyriausybę, kuri "apvogus" tautą ir palikusi skurdžią rusams. Kodėl mūsų komunistėliai taip bijo tos "buvusios" vyriausybės? Tegarbina savo Maskvoje, kuri jiems gera ir giriasi gauną pragyvenimo šaltinius.

Susirinkimas nedavė žmonėms to, kas turėtų būti. Juk kiekvienas vaikas dabar supranta, kad Lietuva gyvena po rusų jungu. Nelaisvės pančiai yra uždėti žodžio, tiesos ir laisvės trokštantiems žmonėms.

Šalin Maskvos jungas iš Lietuvos! Šalin komunizmas ir tėvynės parsidavėliai!

VIENYBĖS dienraščio generalis agentas

J. KRUNKLYS,

VIENYBĖS dienraščio generaliu agentu Brooklyne, didžiajame New Yorke ir apylinkėse yra p. Jonas Krunklys.

Mūsų generalis agentas rūpinasi dienraščio naujų skaitytojų gavimu, išrenka užsilikusias prenumeratas. Tariasi biznio reikalais surištais su dienraščiu.

Mūsų atsilankiusiu agentu į Jūsų namus prašome pasitikėti ir paremti dienraščio reikalu.

ŠV. JURGIO DR-JOS PIKNIKAS

Šeštadienį, birželio 29 d., šv. Jurgio Dr-ja rengia didžiulį iš eilės 63-čią metinį pikniką. Piknikas su programa bus Dexter parke, Jamaica Ave. ir 75th Street.

Pikniko rengimo komisija kviečia visus skaitlingai atsilankyti į draugijos rengiamą pikniką ir laiką linksmai praleisti. Pramogos pradžia 2:30 val. popiet.

Mirė

Birželio 26 d. Welfare ligoninėje mirė Antonetė Morris, 40 metų amžiaus. Velionė gyvenusi 43 Windsor Pl., Brooklyne. Kūnas pašarvotas 728 4th Ave., Brooklyne.

Laidojama laidotuvių direktoriaus J. Garšvos aptarnavimu šį šeštadienį, birželio 29 d. 10 val. ryto po mišių šv. Jurgio parapijos bažnyčioje į šv. Jono kapines.

Kreipkitės įvairiais reikalais

Esant kokiu neaiškiu klausimu, kaip dokumentų išgavimu ar sudarymu, įvyksiančio balsavimo reikalu, pinigų persiuntimu į Lietuvą, malonėkite kreiptis į VIENYBĖS dienraščio administraciją, kur rasite aiškų ir tinkamą patarimą ir nurodymą. Informacijos Tamstoms bus suteikta nemokamai ir su malonumu.

Taigi, esant nors mažiausiam reikalėliui, malonėkite kreiptis į VIENYBĖS administraciją, o mes Tamstoms su mielu noru linsime turimomis žiniomis ir visada patarnausime ir pasidapatarimais.

Lietuvių biznio ar tam panašios įstaigos turi turėti visada ryšių su plačiaja visuomene. O ypač laikraščių įstaigos turėtų būti žmonių lankomos nors ir mažiausiu reikalu. Jums minutė užsukti į lietuviško dienraščio įstaigą ir pasiteirauti įvairiais reikalais bei pasitarti kokiais nors klausimais, suteiks malonumo patarnaujančiam ir patarnaujamam. Lietuvio-vės paskutinis ir pirmutinis žingsnis turėtų būti lietuviškai spausdinamo žodžio įstaigoje.

IŠNOMUOJAMA

Išnomuojama 3 arba 4 kambariai. Galima su baldais ir be. Visi patogumai.
Sužinoti: Z. VAITELIS,
284 Bay 11th St., Brooklyn, N. Y.

CLEMENT VOKETAITIS
Advokatas
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
TEL.: TRIANGLE 5-5422
168 GRAND STREET,
TEL.: EVERGREEN 8-7179

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA
BAR & GRILL
Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės, vyno ir gero alaus.
Lietuviškas kumpis, rūkyti kilbassai ir kopūstai galima gauti kasdieną.
Joseph Zeidat,
411 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

Skaityk ir Garsinkis
LIETUVIŲ NAUJIENOSE
MĖNESINIS ŽURNALAS
Kaina $1.00 už du metus
"Lietuvių Naujienos"
(J. Gustis, leidėjas)
332 NO. 6-TH STREET
PHILADELPHIA, PA.

NUPIGINTAS RAKANDŲ IŠPARDAVIMAS

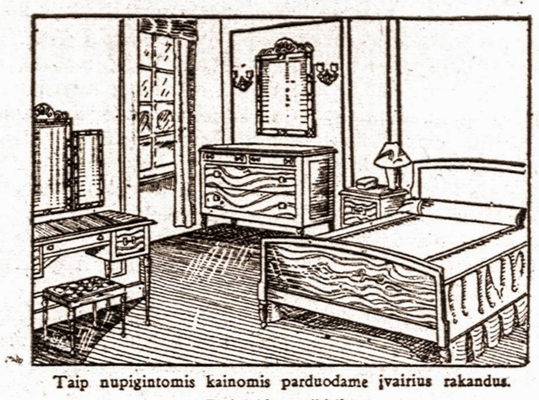

Taip nupigintomis kainomis parduodame įvairius rakandus.
Pasirinkimas didelis.
BEDROOM SETS — PARLOR SETS
STUDIO COUCHES—KITCHEN SETS
DINETTE SETS, MATRASAI IR SPRINGSAI
Grand Chair Corporation
LIETUVIAI RAKANDŲ IŠDIRBĖJAI
ANT. PETRAITIS, Biznio Vedėjas
409 ir 436 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
PUSSVEIKIS - - - Jauties niekam tikęs—bejėgis? Neturi apetito, biaurūs pūslės skausmai? Rūkštis viduriuose? Galvos skaudėjimai? Jeigu tuo užkietėjimo—vartok DAUNORO STOMACH MIXTURE
Tapk sveiku.
KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS
229 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH 4TOS GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALIAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel.: STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4338 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

ESTATE OF A. J. VALANTIEJUS
V. R. Valantiejus, Mgr.
General Insurance Agent
54-41—72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC TEL. NEWTON 9-4464

ESTATE OF BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
Vestie E. Davis, *Licensed Mgr.*
84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

A. RODZEVICZ
(RADZEVIČIUS)
Tel. STagg 2-4409
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-0783 Night HAvemeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS IR TORO AMŽINOJI UGNIS

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

136.—Tarzanas su draugais skubiai nubėgo ant kito stogo ir pasislėpė užkampyje. Per skylę jie matė, kai vienas Toro kareivis užlipo ant stogo, pažiūrėjo per kraiką, bet, pabėgėlių nepamatęs, vėl nuslinko atgal. "Jei jis mūsų nematė, tai tikrai pamanė, kad nušokome į gatvę!"

Taip pasakęs Kailuk pasiūlė: "Dabar mes galime stogais nueiti iki dramblių tvartų. Iš gatvės mus nieks nematys." Bet O'Rourke paabejojo: "Iš gatvės mus nieks nematys, bet gal pamatyti iš karalienės rūmų, jei tik kas pažvelgs iš lango. Tada viskam bus galas"...

...Bet rūmuose visų akys tuo tarpu buvo atkreiptos į karalienę. Įpykusi Athea dėl jos plano nepasisekimo nuplakti Tarzaną su jo draugais, barė visus savo žmones, kaltino visus apsileidime ir nepaisyme. Baramas Mungo žadėjo sugauti pabėgėlius netrukus.

Besispardydama iš piktumo Athea šaukė: "Jūs visi esate lyg maži vaikai! Jūs leidote jiems pasprukti! Jų yra tik trys, o jūsų daug šimtų. Aš jums daugiau nepasitikiu. Tik mano liūtai galės juos sugauti. Pasakykite žmonės pasitraukti iš gatvių! Paleiskite liūtus!

Kas bus toliau—žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje